

Wyrok z dnia 11 października 2000 r.

II UKN 33/00

Udzielanie przez sąd stronom i uczestnikom postępowania występującym w sprawie bez adwokata lub radcy prawnego potrzebnych wskazówek, co do czynności procesowych oraz pouczenie ich o skutkach prawnych tych czynności i skutkach zaniedbań (art. 5 KPC) nie może być rozumiane jako obowiązek zastępowania inicjatywy dowodowej stron (art. 6 KC i art. 232 KPC).

Przewodniczący SSN Teresa Romer, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 11 października 2000 r. sprawy z wniosku Stanisława R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w Ż. o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem zrównanym z wypadkiem przy pracy, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 października 1999 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 19 października 1999 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił apelację Stanisława R. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 14 czerwca 1999 r., oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Ż., przyznającej mu prawo do dodatku pielęgnacyjnego do pobieranej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem zrównanym z wypadkiem przy pracy z dnia 2 lipca 1955 r.; wnioskodawca domagał się stwierdzenia, iż wypadek powoduje całkowitą niezdolność do pracy. Sąd Apelacyjny zauważył, że wnioskodawca doznał dnia 2 lipca 1955 r. złamania kości udowej, co w świetle opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów chirurga-ortopedy, neurologa i internisty powoduje tylko częściową niezdolność do pracy. Natomiast powodem całkowitej

niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji są uogólnione zmiany zwyrodnieniowe stawów, miażdżycy uogólniona i choroba Parkinsona, które to schorzenia nie pozostają w związku z wypadkiem z dnia 2 lipca 1955 r., lecz są następstwem biologicznego zużycia ustroju.

Kasacja wnioskodawcy zarzuca powyższemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego – art. 2 pkt 4 i art. 19 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 5 KPC.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu. Z niewadliwych ustaleń Sądu pierwszej instancji, zaakceptowanych przez Sąd drugiej instancji, wynika, iż wnioskodawca, który w 1955 r. doznał złamania prawej nogi powodującego jej skrócenie, jeszcze w 1987 r. uznany był za inwalidę trzeciej grupy na trwałe, co jest równoznaczne z częściową niezdolnością do pracy. Biegli sądowi lekarze wykluczyli, by z powodu utrwalonych następstw wypadku wnioskodawca obecnie był całkowicie niezdolny do pracy i samodzielnej egzystencji. Jest on wprawdzie niezdolny do pracy i samodzielnej egzystencji, jednakże nie z powodu złamania nogi w 1955 r., lecz z powodu charakterystycznych dla podeszłego wieku zmian miażdżycowych, zespołu Parkinsona i zmian zwyrodnieniowych stawów. Na wyjaśnienie spornej okoliczności przyczyny aktualnej całkowitej niezdolności wnioskodawcy do pracy nie miało jakiegokolwiek wpływu rzekome uchybienie przez Sąd przepisowi art. 5 KPC, które kasacja zarzuca. Sąd pierwszej instancji bowiem dopuścił dowód z opinii biegłych, sformułował prawidłową tezę dowodową i wyciągnął z tej opinii logiczne i trafne wnioski. Sąd uznając tę opinię za miarodajną nie był obowiązany pouczać wnioskodawcę o możliwości składania wniosków dowodowych, bowiem zgodnie z przepisem art. 217 § 2 KPC, to Sąd określa granice postępowania dowodowego i pominie dalsze środki dowodowe, jeżeli okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione. Przewodniczący zaś zamyka rozprawę, gdy sąd uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną (art. 224 § 1 KPC). Podzielić zatem należy stanowisko zajęte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1998 r., II UKN 233/98 (OSNAPiUS z 1999 r. nr 20, poz. 659), iż zarzut naruszenia art. 5 KPC nie może być samoistną podstawą kasacji z art. 393¹ pkt 2 KPC, gdyż konieczne jest jeszcze wskazanie, które istotne przepisy postępowania zostały naruszone wskutek zaniedbania przez sąd orzekający powin-

ności określonej w tym przepisie i jak istotny wpływ wywarło to naruszenie na wynik sprawy. Subiektywne przekonanie wnioskodawcy, będącego laikiem w dziedzinie medycyny, o związku jego dzisiejszego stanu zdrowia z ustabilizowanymi następstwami wypadku z 1955 r., nie może w żadnej mierze usprawiedliwiać zarzutu naruszenia art. 5 KPC. Zgodnie bowiem z art. 6 KC i art. 232 KPC inicjatywa dowodowa spoczywa w rękach strony, nie zaś sądu i pouczenia w zakresie konkretnych dowodów nie są obowiązkiem sądu. Całkowicie chybione są też zarzuty z art. 393¹ pkt 1 KPC. Przepis art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm. - kasacja nie wskazuje publikacji tego aktu prawnego) stanowi, iż świadczenia z tytułu wypadku przy pracy obejmują rentę inwalidzką dla pracownika, który stał się inwalidą wskutek takiego wypadku. Wnioskodawca jest uprawniony do takiej renty, lecz z tytułu częściowej, a nie całkowitej niezdolności do pracy spowodowanej wyłącznie wypadkiem, zgodnie zaś z art. 19 tej ustawy wysokość renty ustala się według zasad przewidzianych dla rent z tytułu niezdolności do pracy w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tym, że renta nie może być niższa niż 80% podstawy wymiaru dla całkowicie niezdolnych do pracy i 60% podstawy wymiaru dla częściowo niezdolnych do pracy. Wnioskodawca, zgodnie z tymi zasadami (orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS zaakceptowanym przez biegłych sądowych), uznany został za częściowo niezdolnego do pracy, natomiast całkowita niezdolność do samodzielnej egzystencji spowodowana jest tak zwanym ogólnym stanem zdrowia. Wnioskodawca otrzymuje więc rentę zgodnie z przepisami art. 2 pkt 4 i art. 19 ustawy wypadkowej.

Sąd Najwyższy nie znalazł zatem usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====